

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_CJL_KDL_26

Digitální učební materiál

Sada: Komplexní jazykové a stylistické rozbor pro vyšší gymnázium

Téma: Jazykový rozbor – neumělecký text publicistického stylu

Autor: Mgr. Dagmar Kadlecová

Předmět: Český jazyk

Ročník: 4.ročník VG

Využití: Studijní materiál určený pro procvičení a opakování učiva

Anotace: Materiál slouží k procvičení učiva z oblasti publicistického stylu, morfologie, lexikologie a syntaxe.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozhovor: Letos zkuste třeba kapří hranolky, říká gurmán Pavel Maurer

Má v popisu práce chodit do restaurací a hodnotit je. Jeho Maurerův výběr Grand restaurant již roky vybírá nejlepší restaurace v zemi. "Hodnotit restaurace v našem výběru může každý," říká známý profesionální gurmán Pavel Maurer.

Jak často jíte v restauraci?

Snažím se každý den, ale někdy jsem také rád večer doma. Navíc, moje dcera hrozně dobře vaří. Ale dá se říct, že z těch sedmi dnů v týdnu pětkrát někde jsem.

A pořád vás to baví?

To je něco tak nekonečného, že to člověka nemůže přestat bavit. Neznám moc lidí, kteří by řekli, že už je chození do restaurací nebaví. Když tedy chodíte do těch dobrých. *(směje se)*

Váš Maurerův výběr Grand restaurant každým rokem publikuje seznam nejlepších restaurací v zemi. Jak se vlastně hledají?

Oproti například michelinskému hodnocení, kdy restaurace hodnotí omezený počet inspektorů, my praktikujeme americký způsob. Hodnotit může každý, kdo se u nás zaregistruje. Hodnocení je tak velmi demokratické a široké. Za 16 let máme databázi asi 21 tisíc [lidí](#). Ne všichni hodnotí pokaždé, ale každý rok pošle své názory zhruba tisícovka nezávislých hodnotitelů. A my započítáváme všechny - je jedno, odkud dotyčný je, do jakých restaurací chodí. Důležité je, že nemůže hodnotit jen jednu restauraci, ale minimálně pět. Z toho poznáme, zda se dotyčný aspoň trochu vyzná. A abychom si ověřili, zda tento hlas lidu není úplně mimo od odborného názoru, oslovujeme čtyřicet až padesát odborníků na gastronomii, aby uvedli svůj žebříček nejlepších deseti restaurací. Každý rok v publikaci na internetu a ve smartphonech najdete oba tyto žebříčky vedle sebe. Shodují se ze 60 až 70 procent, což je velmi dobré.

Letos vyhrála brněnská restaurace Koishi Fish & Sushi. Dozvěděl jste se, jak slavili?

Samozřejmě strašně moc. Majitelé, kteří restauraci [otevřeli](#), vůbec nejsou z oblasti gastronomie. Vymysleli unikátní koncept, kterému věnují, počítám, tak deset dvanáct hodin denně. Já tu restauraci znám a potvrzuji, že od začátku letěla nahoru jako raketa. Minulý rok byla v první desítce a letos se stala absolutním vítězem. Naprosto oprávněně.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Koishi se specializuje na mořské plody a sushi. Můžou být vůbec u nás, daleko od moře, mořské plody kvalitní a čerstvé?

Konkrétně v Koishi mají denně čerstvé nejen mořské, ale i ryby sladkovodní. Ti chytří restauratéři mají své kontakty, znám podniky, pro něž jejich dodavatelé vyzvednou ve čtyři ráno v Benátkách na trhu čerstvé ryby, které byly vyloveny třeba tu noc, a tak za osm deset hodin jsou v Praze. Takže vy pak večer jíte rybu, která byla koupená ráno v Benátkách.

A co česká [jídla](#), jak se daří v restauracích české kuchyni?

Statisticky vzato, my jsme národ, který z 85 procent vyhledává řízek, knedlo-zelo-vepřo, svíčkovou a bohužel taky smažák...

... co máte proti smaženému sýru?

Já nic, smažák, jak vím, nenávidí Zdeněk Pohlreich. [Problém](#) smažáku je, že je často vyrobený z nekvalitních polotovarů, vše je už připravené, kuchař to jen vezme z lednice, zahřeje na přesmaženém oleji a servíruje. Ale když vám připraví kvalitní sýr s brambůrkou a domácí tatarkou, tak je to [jídlo](#) moc dobré. Takovou fetu umí i v Řecku! Česká kuchyně zažívá reinkarnaci, návrat ke kvalitě, a to hlavně v restauracích, kde přemýšlejí kreativně, často je vidět návrat k místním, sezonním surovinám, které sem patří. V meníčku se hrdě chlubí farmářskými či bioprodukty.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Zařadte text k funkčnímu stylu, určete jeho funkci a slohový postup a pojednejte o jazykových prostředcích užitých v textu.
2. O jaký útvar publicistického stylu se jedná?
3. Na základě textu zkuste formulovat základní zásady daného útvaru?
4. Co zajišťuje objektivitu při hodnocení restaurací v Maurerově výběru Grand restaurant?
5. Úkoly ze syntaxe
 - a. V následujících souvětí určete poměr mezi větami hlavními
Já tu restauraci znám a potvrzuji, že od začátku letěla nahoru jako raketa.
 - b. V následujícím souvětí určete druhy vedlejších vět a určete, o jaké souvětí se jedná.
Neznám moc lidí, kteří by řekli, že už je chození do restaurací nebaví.
 - c. Určete větné členy v následujícím souvětí.
Konkrétně v Koishi mají denně čerstvé nejen mořské, ale i ryby sladkovodní.
 - d. V odpovědi na otázku: „Letos vyhrála brněnská restaurace Koishi Fish & Sushi. Dozvěděl jste se, jak slavili?“ najděte větný člen, který je vyjádřen přirovnáním. O jaký větný člen se jedná?
6. Úkoly z morfologie
 - a. Určete jmenné kategorie
byly vyloveny –
potvrzuji –
na gastronomii –
v Benátkách –

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

b. Určete slovní druhy

každý –

samozřejmě –

asi –

tedy –

c. Vyhledejte v textu nesklonné podstatné jméno.

d. U podstatného jména den vytvořte ty tvary:

3.p., č.j.,-

6.p.,č.j.,-

1.p.,č.mn.-

2.p.,č.mn.-

4. Doplňte:

Dny se krátil__.

Dni se krátil__.

Dnové se krátil__.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení:

1. Zařadíte text k funkčnímu stylu, určete jeho funkci a slohový postup a pojednejte o jazykových prostředcích užitých v textu. (publicistický styl)
2. O jaký útvar publicistického stylu se jedná? (interview-rozhovor)

3. Na základě textu zkuste formulovat základní zásady daného útvaru?

(novinář je tazatelem, iniciuje rozhovor, novinář určuje téma, otázky a okruhy, snaží se zachytit nejen slova, ale i atmosféru rozhovoru, nemusí to být úplně doslovný přepis slov dotazovaného. Dává se k autorizaci dotazovanému)

4. Co zajišťuje objektivitu při hodnocení restaurací v Maurerově výběru Grand restaurant? (hodnotí je amatéři i odborníci)

5. Úkoly ze syntaxe

- a. V následujících souvětí určete poměr mezi větami hlavními

Já tu restauraci znám a potvrzuji, že od začátku letěla nahoru jako raketa.
(1VH(slučovací)2VH, VV- předmětná)“

- b. V následujícím souvětí určete druhy vedlejších vět a určete, o jaké souvětí se jedná.

Neznám moc lidí, kteří by řekli, že už je chození do restaurací nebaví.
(1VH, VV-přívlastková, VV – předmětná, souvětí podřadné)

- c. Určete větné členy v následujícím souvětí.

Konkrétně v Koishi mají denně čerstvé nejen mořské, ale i ryby sladkovodní.
(oni – nevyjádřený podmět, mají – přísudek, v Koishi – příslovečné určení místa, denně – přísl. urč. času, čerstvé – přívlastek shodný, mořské – přívlastek shodný, ryby – předmět, sladkovodní – přívlastek shodný)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- d. V odpovědi na otázku: „Letos vyhrála brněnská restaurace Koishi Fish & Sushi. Dozvěděl jste se, jak slavili?“ najděte větný člen, který je vyjádřen přirovnáním. O jaký větný člen se jedná?

(jako raketa – Přísluvečné určení způsobu)

6. Úkoly z morfologie

- a. Určete jmenné kategorie
byly vyloveny – (3. Os., č. mn., č. min., vid dokonavý, zp. Oznamovací, rod trpný)
potvrzují – (1. Os., č. j., č. přít., vid dokonavý, zp. Oznamovací, rod činný)
na gastronomii – (4. p., č. j., r. ž., vzor růže)
v Benátkách – (6. p., pomnožné podst. Jm., r. ženský, vzor žena)
- b. Určete slovní druhy
Každý – (zájmeno vymešovací)
Samozřejmě – (přísluvce)
Asi – (částice)
Tedy – (spojka)
- c. Vyhledejte v textu nesklonné podstatné jméno.
(sushi, Koishi)
- d. U podstatného jména den vytvořte ty tvary:
3. p., č. j., - (dni i dnu)
6. p., č. j., - (dni i dnu)
1. p., č. mn., - (dni i dny)
2. p., č. mn., - (dní i dnů)

4. Doplňte:

Dny se krátil_. (Y)
Dni se krátil_. (Y)
Dnové se krátil_. (I)

